

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Kuulemistilaisuus 28.4.2026

HE 66/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle ambulanssikuljetusten ja ensihoitopalveluun sisältyvien kuljetusten järjestämisen ja rahoitusvastuun uudistamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksumuutoksia koskevaksi lainsäädännöksi

THL toteaa, että tavoitteet monikanavaisen rahoitusjärjestelmän yksinkertaistamisesta sekä hyvinvointialueiden palvelujen järjestämisen taloudellisten edellytysten turvaamisesta ovat sinänsä kannatettavia, mutta lausuu näitä koskien joitain huomioita.

THL katsoo, että Kelan sairausvakuutusrahastosta siirrettävän rahoituksen kohdentaminen hyvinvointialueille ei ole kovin hyvin perusteltu. Esityksessä rahoitus kohdennettaisiin 85 prosenttisesti palvelutarpeeseen ja 15 prosenttisesti asukastiheyteen perustuen, mutta käytettyjä painotuksia ei perustella. Rahoituksen kohdentamista olisi mahdollista arvioida tarkemmin tarvevakiointimallilla, jolloin alueiden välisiä eroja korvattujen matkojen tarpeessa voitaisiin huomioida.

THL katsoo myös, että rahoitusvastuun siirtyessä pois Kelalta tulisi huolehtia siitä, että tiedot matkoista ja niiden kustannuksista kerättäisiin edelleen yksilötasolla kansallisiin rekistereihin. Tämä mahdollistaisi matkoihin liittyvän rahoituksen arvioinnin sekä muun tietopohjaisen kehittämisen ja tutkimuksen. Tällä hetkellä THL:n hoitoilmoitusrekistereihin ei tule näistä tehtävistä tietoa, ja ensihoitopalvelun rekisterikin kattaa ensihoidon vain tietyiltä osin.

Esityksessä ensihoitopalvelun kuljetuksista perittävien asiakasmaksujen tasoa nostettaisiin. Lisäksi ehdotetaan, että kaikkien asiakasmaksujen enimmäismääriä korotettaisiin jatkossa vuosittain hyvinvointialueindeksin mukaan, mikä tarkoittaa pääosin aiempaa suurempia indeksikorotuksia. Lisäksi nyt kehysriihessä on päätetty mittavista asiakasmaksujen korotuksista.

Yhä korkeampien maksujen tilanteessa on tärkeää huolehtia, että vähävaraisten ja paljon sairastavien palveluiden saatavuus ei vaarannu. Nykyisin asiakkaiden maksukykyä pyritään suojaamaan mm. vuotuisella maksukatolla, toimeentulotuen korvauksilla ja maksujen alentamismenettelyllä. Nämä mekanismit eivät kuitenkaan ole kovin saavutettavia ja kattavia. Ne vaativat paljon vaivaa ja byrokratiaa asiakasryhmältä, jossa toimintakyvyn rajoitteet ovat suhteellisen yleisiä. Lisäksi vain osa alueista tarjoaa mahdollisuutta hakea tasasuuruisten maksujen alentamista. THL pitää tärkeänä, että maksukyvyn suojamekanismeja kehitettäisiin saavutettavammaksi. Yksi askel tähän suuntaan olisi maksukaton seurantavelvoitteen asettaminen hyvinvointialueille.

Pääjohtaja

Mika Salminen

Johtaja

Piia Aarnisalo

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This document contains 2 pages before this page

Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmitteckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende